

Töissä eläkkeellä – paljonko jää kätehen?

Maaliskuu 2021

Sisällys

1. Palkkatöissä eläkkeellä
  - 1.1. Vaikuttaako palkka muihin tuloihin?
  - 1.2. Miksi verotus voi yllättää?
  - 1.3. Mitä vähennyksiä työtä tekevä eläkeläinen saa verotuksessa?
  - 1.4. Palkasta pidettävät vakuutusmaksut
  - 1.5. Osittainen varhennettu vanhuuseläke ja palkka
2. Verojuristi vastaa: Miten vähennän tulonhankkimiskulut?
3. Taulukko: Paljonko palkasta jää käteen
4. Yrittäjäksi eläkkeellä
  - 4.1. Yrittäjävähennys myös eläkeläisyrittäjälle
  - 4.2. Toiminimi ja osakeyhtiö suosituimmat yhtiömuodot

TEKSTI: KATRI ISOTALO; JANNE KALLUINEN,
MIKAEL KIRKKO-JAAKKOLA, TUOMO LINDHOLM
// KUVAT: ISTOCKPHOTO

Eläkkeelläkin voi tehdä töitä, mutta meneekö palkka nouseviin veroihin? Laskimme esimerkit eri tulotasoille. Selvitä verotus myös, jos harkitset osittaista varhennettua vanhuuseläkettä (OVE). Jos työnteko maistuu ja virtaa riittää, voit ryhtyä eläkkeellä myös yrittäjäksi. Miten eläkeläisyrittäjän tuloja verotetaan?

1. Palkkatöissä eläkkeellä

Moni eläkeläinen on kiinnostunut hankimaan lisätuloja käymällä töissä. Eläkkeen saaminen ei olekaan este työnteolle ja lisätulojen hankkimiselle. Lisätuloja voi saada myös omaishoidon tuesta, kun hoitaa huonompikuntoista puolisoaan kotona.

1.1. Vaikuttaako palkka muihin tuloihin?

- Vanhuuseläkkeellä saa tienata muita tuloja kuinka paljon tahansa ilman pelkoa eläkkeen pienenemisestä. Myös osittaista varhennettua vanhuuseläkettä saava voi ansaita palkkatuloja vapaasti.
- Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeisä rajoituksia on edelleen.
- Lisäksi kannattaa ottaa huomioon, että lisätulot voivat vaikuttaa muihin sosiaaliturvaetuuksiin, etenkin eläkkeensaajan asumistukeen.
- Vaikkei työnteko vaikuta maksussa olevaan eläkkeeseen, vaikuttaa se tulove-

rotukseen. Verotusta varten eläkkeet ja työtulot lasketaan yhteen ja verotetaan ansiotuloina progressiivisesti: mitä suuremmat kokonaistulot, sitä suurempi on tuloveroprosentti.

1.2. Miksi verotus voi yllättää?

Suomen progressiivisessa ansiotuloverotuksessa marginaaliverot nousevat nopeasti. Jo keskipalkkaisen marginaalivero on noin 48 prosenttia eli seuraavasta ansaitusta eurosta 48 senttiä menee nouseviin veroihin ja käteen jää vain 52 senttiä.

Koska eläketulo verotetaan ansiotulona ja ansiotulojen verotus on progressiivista, eläkeläisen palkasta yllättävän suuri osa voi mennä kasvaviin veroihin. Lisätienestit eläkkeellä nostavat siis tuloveroprosenttia ja pienentävät käteen jäävän tulon osuutta kaikista tuloista.

Eläkeläisen palkan veroprosentti voi yllättää suuruudellaan.

Veroprosentti muodostuu kuitenkin sellaiseksi, että eläke- ja palkkatulon yhteenlasketusta kokonaistulosta jää useimmiten enemmän käteen kuin pelkästä samansuuruisesta palkkatulosta jäisi.

Aivan pienimpiä tulotasoja lukuun ottamatta veroprosentti muodostuu myös matalammaksi kuin pelkän samansuuruisen eläketulon veroprosentti olisi.

1.3. Mitä vähennyksiä eläkeläinen saa verotuksessa?

Vähennykset lieventävät verotuksen progressiota: työtuloja saava eläkeläinen pääsee hyötymään eläketuloihin suunnattujen verovähennysten lisäksi myös palkansaajan vähennyksistä. Jäljempänä mainittuja verottajan automaattisesti tekemiä vähennyksiä ovat

- **tulonhankkimisvähennys** sekä
- **ansio- ja työtulovähennys.**

Mikä marginaaliveroprosentti?

Eläkeläisen miettiessä lisätulojen hankkimisen kannattavuutta keskeiseksi nousee **marginaaliveroprosentti**. Se kertoo, kuinka suuri osuus lisätuloista menee veroihin, kun tuloveroprosentti nousee tulojen noustessa.

Eläkeläisen palkkatulojen marginaaliveroa laskee työtuloihin liittyvien vähennysten saaminen. Toiseen suuntaan vetää se, että lisätulojen vuoksi eläketulovähennykset pienenevät.

Marginaaliveroprosentti riippuu eläketulojen määrästä, mutta prosentti ei aina nouse tulotason noustessa.

Jos verokortin ennakonpidätysprosentti on laskettu pelkän eläketulon mukaan, palkkaa varten hankittavan verokortin prosentti kuvaa likimain tätä marginaaliveroa ilman mahdollisia palkansaajamaksuja.

1.4. Palkasta pidettävät vakuutusmaksut

Palkkatuloon kohdistuu verotuksessa eräitä pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja, joita eläketulosta ei peritä. Maksutaakka riippuu työtä tekevän iästä.

■ Eläkeläisen palkkatuloista peritään työn tekijän **työeläkevakuutusmaksu**, joka on 53–62-vuotiailla 8,65 prosenttia palkasta vuonna 2021. Muilla alle 68-vuotiailla maksu on 7,15 prosenttia. Kun eläkemaksua maksetaan, eläkeläisen palkkatuloista karttuu tällöin myös eläkettä. Eläkettä karttuu vanhuuseläkkeen rinnalla tehdystä työstä 1,5 % vuodessa 7,5 % eläkemaksulla. Eläkettä karttuu 1,7 % vuodessa, jos eläkemaksu on 8,65 %.

■ Vanhuuseläkkeellä **yrittäjänä** toimivan eläkevakuutus on vapaaehtoinen.

■ Myös **sairausvakuutuksen päiväraha-maksu** peritään alle 68-vuotiaiden palkkatuloista. Se on tänä vuonna 1,36 prosenttia palkasta. Sitä ei kuitenkaan makseta, jos työtulo jää alle 14 766 euron.

■ **Työttömyysvakuutusmaksu**, joka on 1,4 prosenttia, peritään alle 65-vuotiaiden palkkatuloista. Sitä ei kuitenkaan peritä omaishoidon tuesta.

Omaishoidon tuesta ei toisaalta saa viran puolesta automaattisesti myönnettävää tulonhankkimisvähennystä, mikä merkit-

see keskimäärin 200–400 euroa enemmän veroja vuodessa tässä laskettuihin esimerkkeihin nähden.

Palkasta perittävät veronluonteiset maksut 2021

Maksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia

Työeläkevakuutusmaksu, alle 68-vuotiaat	
- 53-62 vuotiaat	8,65 %
- muut.....	7,15 %
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu, alle 68-vuotiaat	1,36 %
- ei peritä, jos vuosipalkka alle 14 766 euroa	
Työttömyysvakuutusmaksu, alle 65-vuotiaat	1,4 %

Esimerkki 1: 5 000 e lisätuloja vuodessa alle 65-vuotiaana

Keskimääräistä **1 700 euron** kuukausieläkettä ansaitsevan alle 65-vuotiaan 5 000 euron lisätienesti palkkatyöstä nostaa vuosittaisia veroja ja maksuja noin 1 478 euroa (keskimääräisillä kunnallis- ja kirkollisveroprosenteilla). Marginaalivero koko palkasta on siten noin 30 prosenttia, eli palkkatulosta jää käteen noin **70 prosenttia**.

Verotus ei kuitenkaan kiristy kaikissa tapauksissa aivan progressiivisten periaatteiden mukaan, sillä jos viidentuhannen euron sijaan esimerkiksi saataisiin vuosipalkkaa 10 000 euroa, käteen jäisikin **73 prosenttia** palkasta. Hiukan esimerkke-

jä enemmän jäisi käteen myös 68 vuotta täyttäneellä, koska tiettyjä ikäsidonniaisia veronluonteisia vakuutusmaksuja ei enää palkasta perittäisi.

Esimerkki 2: 10 000 euron lisätulot vuodessa 3 000 euron eläkkeellä

Suuremmilla eläketuloilla marginaaliverot ovat pääasiassa korkeampia. Esimerkiksi **3 000 euroa** kuukausieläkettä saavalla, työtä tekevällä eläkeläisellä 10 000 euron lisätienesteistä jää käteen **67 prosenttia**.

Vertailun vuoksi:

■ Saman suuruisesta, 10 000 euron **eläketulon** lisäyksestä noin 43

prosenttia menisi veroihin ja maksuihin. Käteen jäisi **57 prosenttia**.

Tulonhankkimisvähennyksen ansiosta alle 750 euron vuotuisista palkkatuloista peritään vain mahdolliset veronluonteiset maksut. Tätä suuremmista lisätuloista marginaaliverot nousevat.

■ *Palkansaajalle, jolla on 3 000 euron kuukausipalkka, 10 000 euron palkanlisäyksestä 48 prosenttia menisi veroihin ja maksuihin. Käteen jäisi 52 prosenttia.*

Muista vaatia nämä vähennykset itse!

Työtä tekevän eläkeläisen kannattaa muistaa myös itse haettavat työsidonnaiset verovähennykset, joihin hänellä voi olla oikeus.

■ Jos esimerkiksi **työmatkakulut** nousevat yli 750 euron, voi vaatia näiden kulujen vähentämistä tiettyin edellytyksin.

■ Mikäli tekee töitä kotonaan, voi olla oikeutettu **työhuonevähennykseen**.

■ Myös muista tulonhankkimiseen liittyvistä kuluista voi saada vähennyksen.

1.5. Osittainen varhennettu vanhuuseläke ja palkka

Osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä (OVE) jo karttuneen eläkkeen määrästä voi nostaa joko 50 tai 25 prosenttia. Tähän nostettavaan osaan tehdään varhennusvähennys, joka on sitä suurempi, mitä aikaisemmin ennen varsinaista vanhuuseläkeikää osittaiselle varhennetulle eläkkeelle jää.

Vähennys on pysyvä ja vaikuttaa näin ollen koko eläkeajan kuukausieläkkeen suuruuteen. Vähennys pienentää myös varsinaisella vanhuuseläkkeellä mahdollisesti työeläkettä täydentävää kansaneläkettä.

Osittaista varhennettua vanhuuseläkettä harkitsevan kannattaa kysyä tarkempia laskelmia eläkeyhtiöstä sekä pohtia vielä verotuksen merkitystä Verohallinnon laskurin avulla. [Tästä laskuriin.](#)

OVE:n suuruutta voi arvioida Eläketurvakeskuksen uudella [laskurilla](#).

Esimerkki: *Jos saa sekä palkka- että eläketuloja, veroprosentti on yleensä pienempi verrattuna siihen, että saisi saman rahan joko palkkana tai eläkkeenä.*

*Esimerkiksi 40 000 euron palkalla ja 10 000 euron osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä (bruttotulot yhteensä 50 000 e/v) veroprosentti on **31,5**. Käteen jäisi tällöin keskimäärin 2 854 euroa kuukaudessa.*

*Jos sama tulo (50 000 e/v) olisi pelkästään palkkatuloa, veroprosentti olisi **32,7**. Jos tulo olisi pelkästään eläkettä, veroprosentti olisi **32,8**.*

2. Verojuristi vastaa: Miten vähennän tulonhankkimiskulut?

”Olen eläkkeellä ja saan myös palkkatuloja muutamia tuhansia euroja. Miten voin vähentää palkkatuloihin kohdistuvat tulonhankkimiskulut? Niitä on noin 500 euroa.”

Verojuristi Tuomo Lindholm vastaa:

”Palkkatulostasi vähennetään automaattisesti tulonhankkimisvähennyksenä 750 euroa, kuitenkin enintään palkkatulojen määrä. Tulonhankkimisvähennys myönnetään kaikille, joilla on ollut palkkatuloa. Verohallinto tekee vähennyksen viran puolesta.

Tulonhankkimisvähennyksen myöntäminen ei edellytä, että palkansaajalle olisi todellisuudessa edes aiheutunut menoja palkkatulon hankkimisesta tai säilyttämisestä. Jos tällaisia menoja on, niitä vähennetään ansiotuloista vain, jos menoja on enemmän kuin 750 euroa.

Tulonhankkimisvähennys ei kuitenkaan kata asunnon ja työpaikan välisiä matkakustannuksia eikä työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuja ja työttömyyskassamaksuja. Ne vähennetään aina erikseen tulonhankkimisvähennyksen lisäksi.

Muiden tulonhankkimiskulujen kuin asunnon ja työpaikan välisten matkakulujen sekä jäsenmaksujen yhteismää-

rä vaikuttaa siis siihen, vähennetäänkö palkkatulosta viran puolesta myönnettävä tulonhankkimisvähennys vai todelliset tulonhankkimiskulut.

Jos muut tulonhankkimiskulut ovat pienemmät kuin tulonhankkimisvähennyksen määrä, verovelvolliselle myönnetään tulonhankkimisvähennys.

Jos taas muut kulut ovat suuremmat kuin tulonhankkimisvähennyksen määrä, vähennyksenä myönnetään todelliset tulonhankkimiskulut. Tulonhankkimiskulut ilmoitetaan silloin kokonaisuudessaan vähentämättä itse 750 euron omavastuusuutta.”

3. Taulukko: paljonko palkasta jää käteen?

Esimerkki: Hannelen, 64, kuukausieläke vuonna 2021 on 1 500 euroa. Hän tekee eläkkeellä töitä kaksi päivää viikossa ja ansaitsee palkkatuloa 12 000 euroa vuodessa. Palkasta hänelle jää käteen verojen ja veronluonteisten maksujen jälkeen 8 661 euroa.

Oheisesta taulukosta voi huomata, kuinka samasta palkasta voi toisinaan jäädä käteen enemmän, kun eläkkeen

määrä kasvaa. Tämä johtuu verovähennyksistä.

Laskelmissa oletetaan, että vasemmassa sarakkeessa mainittua eläkettä saa kuukausittain täyden kalenterivuoden 2021 ajan. Käteen jäävissä tuloissa huomioidaan vain verot ja veronluonteiset maksut (sis. TyEL- ja työttömyysvakuutusmaksut), joten vaikutus esim. eläkkeensaajan asumistukeen ei sisälly lukuihin.

Näin paljon palkasta jää käteen eläkkeensaajalle vuonna 2021

- Taulukon luku osoittaa, kuinka monta euroa vuosipalkasta (6 000, 12 000, 18 000 tai 24 000 euroa) jää käteen eri kk-eläkkeen tasoilla
- Eläke 12 kuukaudelle, palkka vuositasolla, ei muita tuloja
- Käteen jäävästä tulosta vähennetty verot ja veronluonteiset maksut
- Veronluonteisina maksuina huomioitu TyEL-maksu (7,15 %), työttömyysvakuutusmaksu sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksu
- Laskelman luvut vastaavat käytännössä 63–64-vuotiaan eläkeläisen tilannetta (ikäsidonnaisten maksujen vuoksi)
- Keskimääräiset kunnallis- ja kirkollisveroprosentit 2021

Eläke/kk	Palkka/v.			
	6 000 e	12 000 e	18 000 e	24 000 e
1 250	4 250	8 556	12 536	15 329
1 500	4 282	8 661	12 427	15 193
1 750	4 200	8 963	12 229	15 191
2 000	4 321	8 716	12 018	15 127
2 250	4 584	8 536	12 034	15 064
2 500	4 097	8 085	11 730	14 640
3 000	3 759	8 077	11 512	14 405

Laskelma: Veronmaksajat, tammikuu 2021

4. Yrittäjäksi eläkkeellä

Yrittäjätoiminnan jatkamiselle ei ole esteitä, vaikka jäisi vanhuuseläkkeelle. Yritystoiminnalla on myös monesti järkevää hankkia lisätuloja. Esimerkiksi toiminnan avulla voi olla käytännöllistä laskuttaa vaikkapa epäsäännöllisiä konsultointipalkkioita.

4.1. Yrittäjävähennys myös eläkeläisyrittäjälle

Yrittäjänä toimiva voi saada helpotusta verotukseen yrittäjävähennyksen ansiosta. Vähennys on viisi prosenttia toiminimien, avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden tulosta.

Eläkkeellä yrittäjänä toimiva saa ansiotuloista pääasiassa samat edellä mainitut, viran puolesta tehtävät vähennykset kuin palkansaaja. Tulonhankkimisvähennyksen saa kuitenkin vain, jos nostaa palkkatuloja.

Samansuuntaiset marginaaliverot pätevät siis myös yrittäjän saamiin palkkatuloihin. Veronluonteiset maksut kuitenkin hieman eroavat.

Yrittäjä voi nostaa yrittäjäeläkkeensä ja silti jatkaa työntekoa entiseen tapaan. Palkansaajalla työsuhteen tulee oikeasti päättyä, jotta voi saada täyden vanhuuseläkkeen.

Yritysmuoto vaikuttaa verotukseen merkittävästi.

Jos aikoo käyttää kevytyrittäjille tarkoitettuja laskutuspalveluita, kannattaa verrata eri palveluita ja niiden hintoja.

4.2. Toiminimi ja osakeyhtiö suosituimmat yhtiömuodot

Käytännössä yhtiömuodon vaihtoehdot yhden hengen yrittäjälle ovat toiminimi eli toimiminen ammatin- tai liikkeenharjoittajana tai osakeyhtiö. Ne ovat myös ylivoimaisesti suosituimmat yritysmuodot.

Muita yritysmuotoja ovat avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Niitä suositellaan perheyrittäjien yhtiömuodoksi, ja niihin tarvitaan aina vähintään kaksi henkilöä.

Niin sanottu kevytyrittäjyys on toimintamuoto, jota voi tehdä Y-tunnuksella tai ilman. Kevytyrittäjä on itsensä työllistäjä, joka ulkoistaa hallintoon liittyvät tehtävät laskutuspalveluyritykselle.

4.3. Miten yrittäjän tuloja verotetaan?

Eroja palkan maksussa

- Toiminimellä työskentelevä ammatinharjoittaja nostaa rahavaroja itselleen yksityisnostoina, joista ei pidetä veroa. Vastaavasti nostot eivät liioin vähennä verotettavaa tulosta.
- Osakeyhtiössä yksinyrittäjä voi maksaa tai olla maksamatta itselleen palkkaa. Itselleen voi maksaa esimerkiksi vain kilometrikorvauksia ja päivärahoja, jos niiden verovapauden maksamisedellytykset täyttyvät ja matkoista on tehty matkalaskut. Mikäli eläke on sen verran hyvä, ettei yritystoiminnan tuloa tarvitse heti, tulot voi jättää yrityksen tilille. Palkanmaksu vähentää verotettavaa tulosta.

Osakeyhtiöyrittäjän verotus

Osakeyhtiön voitosta maksetaan veroa 20 prosenttia. Verojen jälkeinen voitto voidaan jakaa osinkoina tai jättää yhtiöön.

Osakeyhtiön voitton kohdistuu verotus toisen kerran, kun yhtiö jakaa osinkoa.

Jos pääomaa kertyy, osakeyhtiön omistaja voi maksaa yhtiön nettovarallisuuden perusteella itselleen vuosittain kahdeksan prosenttia osinkoa, josta maksetaan käytännössä 7,5 prosenttia veroja, mikäli osinkojen määrä on alle 150 000 euroa. Tuo katto tuskin tulee eläkkeellä

yrittäjäksi ryhtyvällä enää tässä elämässä vastaan.

Esimerkki: 50 000 euron nettovarallisuuden perusteella voi maksaa 7,5 prosentin verolla osinkoa 4 000 euroa vuodessa. Siitä jää osinkoveron jälkeen käteen 3 700 euroa. Pääoma luonnollisesti pienenee osingon verran, mikäli uutta voittoa tuottavaa laskutettavaa ei kerry.

Silloin, kun osakeyhtiöyrittäjä maksaa itselleen palkkaa tai osinkoa, joka verotetaan ansiotulona, veroprosentti määräytyy eläkkeen ja palkan yhteissumman perusteella.

Toiminimiyrittäjän verotus

Myös toiminimiyrittäjän aikaansaama voitto verotetaan yhdessä eläkkeen kanssa. Toiminimiyrittäjän verotettava tulo on summa, joka saadaan, kun liiketoiminnan tulosta vähennetään sen kulut ja yrittäjävähennys. Yrittäjävähennys on 5 % elinkeinotoiminnan tuloista, eli 5 % toiminimiyrittäjän tuloista on verovapaita.

Toiminimiyrittäjä voi valita, että osa yritystulosta verotetaan pääomatulona. Pääomatulo-osuudeksi voi valita 0, 10 tai 20 prosenttia vuotuista tuottoa vastaavan osuuden, joka lasketaan nettovarallisuuden perusteella. Tämä kannattaa silloin, kun eläkkeen lisäksi saadusta yritystulosta maksettavat verot ovat ansiotulona verotettuna suuremmat kuin pääomatuloveroprosentti.

Pääomatuloveroprosentti on tällä hetkellä pääomatulon määrästä riippuen 30 tai 34 prosenttia. Pääomatulona verottaminen edellyttää, että yrityksen käytettävissä olevat varat ovat suuremmat kuin velat.

Toiminimiyrittäjä voi valita, että osa yritystulosta verotetaan pääomatulona.

4.4. Yrittäjäksi OVE:lla tai työkyvyttömyyseläkkeellä

Osittain varhennetulla vanhuuseläkkeellä (OVE) voi tehdä vapaasti töitä tai ryhtyä yrittäjäksi. OVE:lle voi jäädä aikaisintaan 61-vuotiaana. Se antaa vapaat kädet työntekoon eläkkeen rinnalla.

Jos harkitset ansiotyön tekemistä työkyvyttömyyseläkkeellä, selvitä työeläkelaitoksestasi, kuinka paljon voit ansaita.

Työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyistä töistä karttuu uutta eläkettä. Ne maksetaan, kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi.

Työkyvyttömyyseläkkeen voi myös jättää lepäämään työjakson ajaksi. Eläke voi olla lepäämässä kerrallaan vähintään kolme kuukautta ja enintään kaksi vuotta.

Hyvä muistaa:

- Vanhuuseläke tai osittainen varhennettu vanhuuseläke eivät estä lisätulojen hankkimista.
- Lisätienestit eläkkeellä nostavat tuloveroprosenttia.
- Työtuloja saava eläkeläinen pääsee hyötymään myös palkansaajan vähennyksistä.
- Muista vaatia itse vähennykset esimerkiksi mahdollisista työmatkakuluista ja muista tulonhankkimiseen liittyvistä kuluista sekä työhuonevähennys.